

[7] Khaslavskaya, A., Roso, V. Dry ports: research outcomes, trends, and future implications. *Marit Econ Logist* 22, 265–292 (2020). URL: <https://doi.org/10.1057/s41278-020-00152-9>.

[8] Nguyen, L.C., and T. Notteboom. 2019. The relations between dry port characteristics and regional porthinterland settings: Findings for a global sample of dry ports. *Maritime Policy and Management* 46: 24–42. URL: <https://doi.org/10.1080/03088839.2018.1448478>.

[9] Rodrigue, J.-P., and T. Notteboom. 2012. Dry ports in European and North American intermodal rail systems: Two of a kind? *Research in Transportation Business and Management* 5: 4–15.

[10] Roso, V., Lumsden, K. A review of dry ports. *Marit Econ Logist* 12, 196–213 (2010). URL: <https://doi.org/10.1057/mel.2010.5>.

УДК 658.78

АНАЛІЗ МЕТОДИКИ РОЗРАХУНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ

ANALYSIS OF LOGISTICS COST CALCULATION METHODS

І.Ш. Рустамов¹, канд. екон. наук О.В.Кудрявцева²

Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)

I.Sh. Rustamov¹, O.V.Kudriavtseva², PhD (Econ.)

Kharkiv National Automobile and Highway University (Kharkiv)

Розрахунок логістичних витрат і підтримання оптимального рівня логістичних витрат показує ефективність роботи підприємства. Для розрахунку витрат визначаються витрати, пов'язані з логістикою, а саме, витрати на упаковку і складування, на обробку замовлення, транспортні витрати і так далі.

Існує кілька методів розрахунку логістичних витрат, до яких можна віднести найбільш поширений метод «Знизу вгору». Даний метод заснований на аналізі кожного етапу логістичного ланцюга і оцінці витрат на певні операції. Отримані в результаті витрати по окремих ланках логістичного ланцюга в подальшому підсумовуються для отримання величини загальних логістичних витрат.

Метод «Зверху вниз» заснований на визначенні загального бюджету, виділеного на логістичні витрати, і розподілі бюджету між стадіями логістичного ланцюга. Наприклад, даним методом можна визначити відсоток на складування або транспортування товару. Розподіл бюджету на кожну стадію дозволяє отримати сукупну суму логістичних витрат.

Аналіз і оцінка логістичних витрат допомагає вносити своєчасні корективи в логістичну стратегію компанії, поліпшити бізнес-процеси, пов'язані з управлінням потоком товарів та інформації, такі як зберігання вантажу, виробництво, постачання.

До основних методів обчислення логістичних витрат можна віднести метод прямого спостереження і збору даних про витрати на логістику, при

якому необхідний збір інформації про витрати на транспортування вантажу, його зберігання, упаковку та інші логістичні операції.

Метод економічного моделювання полягає в аналізі факторів, що впливають на логістичні витрати. До факторів відносимо: дистрибуцію, обсяг поставок, витрати на транспортування тощо. Наступним етапом проводимо моделювання варіантів логістичних рішень і визначаємо їх економічну ефективність для компанії.

Для оцінки логістичних витрат можна використовувати метод статистичного аналізу, заснований на аналізі даних за певний проміжок часу логістичних процесів. Даний метод може встановити залежності між факторами логістичних витрат і спрогнозувати майбутні витрати на логістику.

Для більш ефективного управління логістичними витратами можливе комбінування методів, що дозволяє отримати більш точні результати аналізу та оцінки. Вибір методу залежить від специфіки діяльності підприємства, його цілей і завдань щодо оптимізації його логістичних процесів. Від правильного вибору методу оцінки логістичних витрат залежить ефективність управління компанією з урахуванням всіх аспектів діяльності та специфіки логістичних процесів.

Значимість оцінки витрат у впливі на логістику досить велика. Визначення логістичних витрат на основі їх оцінки та аналізу дозволяє спрогнозувати витрати на логістику таким чином, щоб ефективно контролювати бюджет, спланувати інвестиції в розвиток бізнесу та прийняти найбільш перспективні рішення в області розвитку логістичних процесів. Інформація про витрати на логістику може знизити ризик несподіваних витрат.

За допомогою аналізу даних про витрати на логістику визначаються проблемні зони логістичного процесу і приймаються в подальшому управлінські рішення щодо оптимізації. При визначенні значних витрат на транспортування можлива додаткова оптимізація маршрутів доставки або використання інших транспортних засобів з меншою витратою палива і зниженою амортизацією. На основі такого аналізу в подальшому визначаються джерела найбільших логістичних витрат і фактори, що впливають на даний показник. При виявленні значних витрат на упаковку при зростанні продажів, можлива оптимізація за рахунок використання більш дешевих матеріалів або зміни виду упаковки вантажу. Також можливе використання багаторазової тари і упаковки, що на довгостроковому горизонті планування буде вигідним.

Отже, аналіз і оцінка витрат в логістиці служать інструментом оптимізації логістичних процесів і здатні не тільки враховувати витрати, але й ефективно управляти логістичним процесом. З метою найбільш точного розрахунку логістичних витрат і визначення витрат, компанії необхідно враховувати всі типи витрат для ефективної побудови логістичних процесів.